

СТРУКТУРА БІЗНЕС-МОНОМІАЛІВ В АНГЛІЙСЬКОМУ ТЕРМІНОЛОГІЧНОМУ КОРПУСІ МОВИ

О. І. Чайка, кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германських мов і перекладу Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)

e-mail: oxana.chaika@yahoo.es

ORCID 0000-0002-4317-9456

А. І. Бамбура, студентка III курсу філології гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)

e-mail: B.a.23062000@gmail.com

ORCID 0000-0002-0367-9245

Стаття присвячена аналізу й опису структури бізнес-мономіалів в англійському термінологічному корпусі мови. Означено терміни «мономіал», «бізнес-мономіал», застосовано класифікацію термінологічних одиниць в англійській мові бізнесу Оксани Чайки, що ґрунтується на поєднанні підходів до аналізу структур у математичній алгебрі та термінів у сфері обліку й аудиту в прикладній лінгвістиці. У дослідженні проаналізовано й описано найпродуктивніші моделі утворення термінологічних одиниць англійської мови у сфері бізнесу (англійських термінологічних бізнес-мономіалів). В основі класифікації бізнес-мономіалів англійського термінологічного корпусу мови лежить подібність між алгебраїчним виразом, його компонентами й операціями та сталим термінологічним висловом в англійській мові бізнесу. Підґрунтям для наукових пошуків слугує факт беззаперечно стрімкого розвитку інформаційних технологій та вміння вчасно адаптуватися до вимог ринку праці. Водночас виникає гостра необхідність брати до уваги зміни, що відбуваються під час зсуву наукових парадигм у світлі новітніх дослідницьких тем. Не так нові дослідження, як радше інноваційні погляди на опис їхніх результатів сприятимуть піднесенню мовознавчої науки. Особливу цінність має акцент на міждисциплінарність та технологічність у ході опрацювання теоретичного матеріалу та опису специфіки термінотворення англійських бізнес-мономіалів. У майбутньому результати дослідження можуть впливати на розроблення програмних продуктів для перекладу білінгвальних текстів, створення конкордансів та подальший розвиток термінознавства в прикладній лінгвістиці.

Ключові слова: бізнес-мономіал, однокомпонентні бізнес-мономіали, двокомпонентні бізнес-мономіали, багатокомпонентні бізнес-мономіали, англійський термінологічний корпус мови, структура бізнес-мономіала, терміноскладання / термінотворення.

Актуальність. Нині світ модернізується досить стрімко, відбувається бурхливий розвиток різних сфер життєдіяльності людини, особливо в царині науки та техніки. За період 2010–2015 рр. бізнес-індустрія зростала неймовірно швидкими темпами незалежно від географії та напрямів економічної діяльності. Водночас лінгвальні та позалінгвальні особливості бізнес-мовлення в англійськомовному середовищі актуалізують потребу вивчення, аналізу та опису відповідної інформації на рівні, що відповідає запиту сучасних ринків праці, з одного боку, та спонукають відповідні інститути (академічні, технічні тощо) в рамках співпраці створити програмний продукт, який стане невід’ємною частиною спрощеного процесу міжкультурної бізнес-комунікації та методології для ефективного навчання фахових мов академічно, з іншого [15]. Як відомо, процеси вдосконалення, передавання та оброблення інформації підлягають безперервним змінам. Галузеві термінології не є винятком із правил. Крім того, коло наукових інтересів у вивченні

питань термінології / термінознавства щодалі й щороку розширюється через підвищений попит лінгвістів. Роль термінотворення під час аналізу термінологічних сполучень в англійськомовному середовищі бізнесу, нарощування компонентності власне в структурі англійських бізнес-термінів призводить до зміщення фокусу в бік аналізу морфолого-синтаксичних складників термінологічної одиниці бізнесу в англійській мові (бізнес-монеміалів), а в подальшому дослідження їхнього змісту / поняття й функціонального використання в мовленні (дискурсу). Зокрема, удосконалення англійської бізнес-терміносистеми відбувається різними шляхами, наприклад, через поглинання терміно-системою англійської мови побутової лексики (*business, to sell, to buy, a seller, a buyer*), лексики практичної, наукової, освітньої сфер діяльності (економіка, статистична математика, статистична оцінка, ринок праці, торгівля, прибуткова реклама).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Оскільки основна функція термінологічної лексики номінативна, терміни позначають спеціальні поняття з різних галузей знань людини. Термінологічні слова застосовують у науковому, публіцистичному, професійно-виробничому й діловому стилях, проте вони можуть бути вжиті й поза цими стилями: їх досить часто використовують у мові сучасної художньої літератури, у якій, крім прямого номінативного значення, терміни набувають додаткових значень, а також експресивного чи емоційного забарвлення. Повністю погоджуємося з твердженням О. Реформаторського, що кожний термін є словом, але не кожне слово – термін. Терміни – це одна «з найбільш динамічних частин лексико-семантичної системи мови» [9, с. 149], а за А. Ішмуратовим, «термін (від лат. *terminus* ‘межа, кордон, кінець’) – слово або словосполучення, яке позначає поняття, що використовується в певній галузі знання з максимально точним смисловим визначенням» [7, с. 636]. Дещо ширше визначення подано у «Великому тлумачному словнику сучасної української мови», де термін означає, з одного боку, 1) відтинок, проміжок часу, визначений, установлений для чого-небудь; 2) строк, наприклад, *термін кредиту*, а з іншого, – слово або словосполучення, що означає чітко окреслене спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо [2]. Л. Симоненко зауважує, що проблема введення термінів до загально-мовного словника впливає з його завдань: описати лексичний арсенал, який розкриває загальну панораму сучасної науки і прогресу суспільства [13, с. 220–221]. По-різному в мовознавчій науці визначають особливості терміна. Д. Лотте вважає, що термін – це особливе слово в лексичному складі природної мови [10], тоді як Г. Винокур наголошує, що терміни – це не особливі слова, а лише слова в особливій функції, і роль терміна може виконувати будь-яке слово, яким би воно не було тривіальним [3, с. 3–54]. Попри все загальновизнаним є факт, що лексика може бути різною щодо вживання, відповідно, розрізняти суспільно-політичну, науково-технічну, природничу, адміністративно-ділову тощо. Оскільки бізнес у сучасному суспільстві стрімко розвивається, однією з найбільш виражених за частотністю вживання може бути група одиниць зі сфер фінансів і права.

Незважаючи на відмінності й багатогранність сучасних галузей наукового знання і властивих їм понять, існує низка спільних ознак, які визначають суть терміна як особливої мовної одиниці. М. Гінзбург у статті «Термінологічне забезпечення наукової, навчальної та виробничої діяльності зі світлотехніки» стверджує, що вимоги до терміна як елемента терміносистеми, застандартизовані в ДСТУ 3966:2009, відповідають основним положенням міжнародного стандарту ISO 704:2009. На його думку, варто враховувати, що «термін має двоїсту природу: з одного боку, це позначення певного поняття, і як елемент терміносистеми досліджуваної предметної сфери він мусить відповідати вимогам до змісту і форми, а з іншого, це слово (словосполука) природної мови, на яке (яку) поширюються її норми» [4, с. 14–29].

Зважаючи на викладене вище, констатуємо, що терміни повинні узгоджуватися з морфологічними, синтаксичними і фонологічними нормами досліджуваної мови й відповідати визначеним критеріям, серед яких основними є: 1) системність (англ. *consistency*); 2) відповідність лексичного значення терміна позначеному ним

поняттю (англ. *transparency*); 3) однозначна відповідність терміна поняттю (англ. *appropriateness*); 4) раціональна стислість (англ. *linguistic economy*); 5) стилістична нейтральність; 6) словотворча (дериваційна) здатність (англ. *derivability and compounding*); 7) переважність рідної мови (англ. *preference for native language*); 8) згармонізованість термінів, тобто міжпредметна та міжмовна узгодженість назв одного або близьких понять; 9) наявність визначення поняття. Термін повинен бути й лексично, і морфологічно суворо систематизований, здатний до утворення похідних, а також максимально парадигматичний у плані нормальної й типової парадигми [6, с. 47]. Як додають Т. Панько, Г. Мацюк, І. Кочан, термін повинен відповідати словотворчим і синтаксичним законам мови, тоді як випадки відхилень від цих норм зумовлені значним впливом розмовної мови, зокрема мови професійно однорідних колективів [11]. До цього варто додати, що англійська мова є аналітичною й не має абсолютної лексичної еквівалентності з іншими мовами. У лінгвістичній літературі висловлена думка, що в англійському бізнес-середовищі термінологічний фонд поповнюється за допомогою ідіоматичних та неідіоматичних складних суспільно-політичних термінів. Для правильного розуміння й відтворення терміна іншими мовами важливо знати його словотвірну і морфологічну структуру, семантичні відмінності загальноновживаних слів. Зокрема, диференціюють три групи термінів: загальнонаукові, міжгалузеві та вузькоспеціальні, причому в сучасних галузях наукових знань виокремлюють загальнонаукові терміни, міжгалузеві – у науково-прикладних дисциплінах, а специфіку конкретної галузі можна визначити за допомогою вузькоспеціалізованих термінів.

Мета статті – проаналізувати структуру бізнес-мономіалів в англійському термінологічному корпусі мови.

Актуальність дослідження та його мета зумовили потребу розв'язати конкретні **завдання**: по-перше, дати визначення таким термінам, як власне «термін» і «мономіал», узагальнити їх; по-друге, аргументувати перевагу використання лексеми «мономіал» («бізнес-мономіал» у нашій статті) порівняно із загальноприйнятим «термін»; по-третє, запропонувати класифікацію бізнес-мономіалів в англійському термінологічному корпусі мови з позиції компонентного складу й виражених взаємодій елементів алгебраїчного виразу в математиці, звертаючи особливу увагу на структурно-морфологічні та синтаксичні особливості бізнес-мономіалів у процесі термінотворення. Результати роботи можуть бути застосовані під час викладання курсів із мовознавства, термінознавства, методики ефективного навчання фахових мов (мов особливого призначення), а також уможливають створення електронних двомовних / багатомовних конкордансів чи інших технологічних рішень як новітніх інструментів машинного перекладу.

Матеріалом дослідження слугують термінологічні одиниці, отримані шляхом вибірки зі словників: «Словник бізнес-термінів» Дж. Фрідмана (*Dictionary of Business Terms*), «Словник термінів у сфері маркетингу» П. Беннета (*Dictionary of Marketing Terms*) [17; 18]. У статті використано дедукційний та індукційний **методи** дослідження, метод гіпотез, аналіз і синтез, а також спостереження. Останній метод націлений на дотримання умови максимальної об'єктивності, що контролювана повторним спостереженням, з одного боку, й застосуванням інших методів, з іншого. Водночас залучено структурний метод через реалізацію чотирьох методик лінгвістичних досліджень – дистрибутивної, безпосередніх складників, трансформаційної та компонентного аналізу. З огляду на обмеженість щодо об'ємного викладення наукових знахідок в одній статті, чергові публікації розширяють периметр експериментальної методики.

Результати дослідження та їх обговорення. Зважаючи на вищевикладене, ми пропонуємо розрізняти «термін» і «мономіал», зокрема «бізнес-мономіал» з огляду на специфіку нашої статті. Під «мономіалом» розумімо термінологічний вираз, який є поєднанням змінної (-их) і констант(и) – одного або більше сполучень / кластерів, що утворюють сталий термінологічний вираз як нероздільну сполуку й можуть бути поєднані сполучниками *i / й / та* й *чи / або*, щоб утворити терміносполуку за вимогами конкретної

галузі знань [16, с. 102; 15]. «Бізнес-моніоміал» англійської мови є моніоміалом, що входить до термінологічного корпусу англійської мови у сфері бізнесу та міжмовної бізнес-комунікації в англійомовному середовищі відповідно.

Наше дослідження спрямоване на аналіз структурних (морфолого-синтаксичних) особливостей бізнес-моніоміалів в англійській мові. Основним положенням, що аргументує запровадження окремого терміна для фахової мови бізнесу, є факт подібності між алгебраїчним виразом, його компонентами й операціями та термінологічним висловом / терміносполукою в англійській мові у сфері бізнесу. Беззаперечно позитивно ми трактуємо стрімкий розвиток інформаційних технологій сьогодення, що, своєю чергою, потребує миттєвої реакції на сучасні зміни в суспільстві й (пере)орієнтації наукових пошуків рішень на всіх рівнях – соціально-політичному, фінансово-економічному, науковому, академічному. Міжкультурна комунікація в професійній галузі будь-якої діяльності мовця вимагає поєднання низки інструментів, що є не лише лінгвістичними [15]. На цьому етапі розвитку мовознавчої науки нові інноваційні погляди на дослідження в міждисциплінарній площині мають, на наш погляд, значну перевагу. Запропонований термін «моніоміал», зокрема «бізнес-моніоміал», може бути використаний у подальшому в міждисциплінарному просторі. Подібність алгебраїчного виразу, до якого входить одночлен (моніоміал), двочлен (біноміал), тричлен чи многочлен (тримоніал і полімоніал) відповідно, і термінологічного виразу у формі сталої терміносполуки вможливають у подальшому створення коду, який дасть змогу інженерам ІТ-індустрії, комп'ютерним лінгвістам тощо створити програмні продукти майбутнього для е-читання й розпізнавання текстів, машинного перекладу, автоматизації / роботизації робочих процесів. Крім того, для синтаксичних моделей моніоміалів (терміносполук) в англійській мові бізнесу характерні лексична й морфологічна систематичність, раціональна стислість й однозначна відповідність терміна поняттю. За своєю структурою бізнес-моніоміали в англійському термінологічному корпусі мови здебільшого складаються з двох, трьох та багатьох компонентів. Аналіз, опис і класифікація бізнес-моніоміалів англійської мови з огляду на алгебраїчність виразу вможливають швидші темпи роботи з мовознавчими ресурсами для фахівця в технічній сфері знань.

Один із авторів виокремлює моніоміали та поліноміали, які, зі свого боку, диференційовані на біноміали (двочлени) та тримоніали (тричлени) [16, с. 105–107]. Наша стаття, у зв'язку з обсягом інформації про результати дослідження, звужує периметр опису матеріалу до аналізу структури бізнес-моніоміалів в англійській мові, як визначено метою й поставленими завданнями. Усі досліджувані нами бізнес-моніоміали в англійській мові можна поділити на дві великі категорії: однокомпонентні та багатокомпонентні (дво-, трикомпонентні зокрема). Однокомпонентні моніоміали складаються лише з однієї лексичної одиниці. До складу багатокомпонентних моніоміалів входять кілька лексичних одиниць. Варто зауважити, що критерієм для визначення того, чи є термін однокомпонентним або багатокомпонентним, слугує не його зовнішня форма в якій-небудь конкретній мові, а міжнародна внутрішня форма. Якщо міжнародна внутрішня форма моніоміала складається з одного елемента, а еквівалент в якій-небудь мові – з кількох елементів, то такий англійський бізнес-моніоміал вважають однокомпонентним. У досліджуваній підсистемі вагоме місце посідають багатокомпонентні моніоміали. За кількістю терміноелементів виявлено одно-, дво- та полікомпонентні моніоміали. З-поміж багатокомпонентних домінують двокомпонентні бізнес-моніоміали, трикомпонентні посідають друге місце, на останній позиції перебувають полікомпонентні бізнес-моніоміали зі складною синтаксичною структурою термінотворення. За морфологічною ознакою ключового терміна бізнес-моніоміала розрізняємо іменникові, прикметникові та дієслівні моніоміали. За нашою класифікацією та алгебраїчним підходом до лінгвістики, необхідно зважати на особливості алгебраїчного виразу та його зовнішнє формлення [16, с. 105–108]:

– мономіал, у математиці (алгебрі) одночлен, включає термін, що не дорівнює нулю (*non-zero term*): наприклад, a – це одночлен в одній змінній a , $2af^5$ – це одночлен у двох змінних a і f , $7v$ – лише однієї змінної v , $3nm/2k$, це одночлен у трьох змінних n , m , k ;

– поліноміал (двочлен, тричлен, багаточлен) – алгебраїчний вираз, що складається з двох і більше математичних термінів під час дії додавання чи віднімання: $bs + 2tw$ – двочлен (біноміал у термінології статті) у складі трьох змінних s , t , w ; $7a - 5b$ – двочлен (біноміал) у складі двох змінних.

В англійському термінологічному корпусі мови простежуємо такі паралелі:

– бізнес-мономіали в англійській мові: *dividend* ‘дивіденд’ – однокомпонентний мономіал, *payment* ‘оплата’ – однокомпонентний мономіал, *payment receipt* ‘квитанція про оплату’ – двокомпонентний мономіал з двома змінними – *payment* ‘оплата’ та *receipt* ‘квитанція’, незважаючи на те, що в українській мові три компоненти – *квитанція, про, оплата* (зн. в.);

– бізнес-поліноміали (біноміали) в англійському термінологічному корпусі мови: *fees due and payable* ‘комісія до оплати’, де ключовим терміном є *fees* ‘комісія; комісійна винагорода’, виражений іменником у множині, а його змінними – прикметники *due* ‘такий, строк якого настав’ і *payable* ‘такий, що можна оплатити (букв.)’; *to enter into and sign a contract* ‘укласти угоду / договір’ – бізнес-поліноміал, який складається з двох частин: *to enter into a contract* ‘укласти угоду’ і *to sign a contract* ‘укласти угоду’ від *to sign* ‘підписати, підписувати (букв.)’ і *a contract* ‘угода; договір; контракт’.

Далі пропонуємо розглянути класифікацію англійських бізнес-мономіалів [16] за кількістю компонентів / термінів у структурі бізнес-мономіала та з урахуванням його морфолого-синтаксичних особливостей:

I. Однокомпонентні бізнес-мономіали в англійському термінологічному корпусі мови за формою вираження можна об’єднати в такі групи:

1) N(s), іменник в однині чи множині: *accounts, acquisition, actuary, administration, import, export, oligopoly, annuity, arbitrage, assets, audit, bond, capital, collateral, commodity, creditor, debtor, dividend, equity, futures, gross, hyperinflation, inflation, insolvency, liquidity, macroeconomics, margin, merger, microeconomics, net, overheads, patent, philanthropy, quota, recession, revenue, sustainability, volume, yield, privatization, depreciation, diversification*;

2) N+gerund, терміноскладання (іменник + герундій): *benchmarking, bootstrapping*;

3) N+n, терміноскладання (іменник + іменник): *copyright, fairtrade, shareholder, trademark*;

4) Abbreviation, аббревіатури: *B2C, B2B, NIESR, PAYE, SME(s)*;

5) Substantivized verb, субстантивоване дієслово: *takeover, turnover*.

Однокомпонентні бізнес-мономіали в англійській мові вважають простими. За граматичними та лексичними ознаками розрізняємо: 1) іменники в множині (*accounts*); 2) іменники, утворені за допомогою суфікса та кореня (*acquisition*); 3) прості іменники, у яких одна морфема є коренем (*bond*); 4) іменники, утворені основоскладанням без змін твірних основ (compound without change: *fairtrade*); 5) іменники, утворені префіксально-суфіксальним способом (*hyperinflation*); 6) іменники-аббревіатури (*NIESR*), а також 7) іменник + віддієслівний іменник (*stakeholder, shareholder, cardholder*).

II. Двокомпонентні бізнес-мономіали в англійській мові відповідають таким моделям:

1) Adj + n, прикметник + іменник (в однині / множині): *hostile takeover, ethical trade, financial management, fiscal year, golden share, grey knight, black swan, horizontal merger, economic growth, blue chip, ethical investment, vertical merger, institutional investor, intellectual property, industrial output, present value, ordinary share, national insurance, negative equity, social enterprise, golden hello, ordinary share, present value, real values, nominal values*;

2) N + adj., іменник + прикметник / діеприкметник теперішнього часу: *debt outstanding*;

3) N(pl) + adj., іменник у множині + прикметник: *accounts receivable, accounts payable, accounts receivable*;

4) N + n, іменник + іменник: *share index, share options capital expenditure (CAPEX), business cycle, business angel, base rate, cash flow, half year, exit strategy, enterprise value, break-even point, hedge funds, liquid asset, market segmentation, offshore account, investment trust, balance sheet, market share, zombie funds, income statement*;

5) Part. I + n, дієприкметник теперішнього часу + іменник: *accounting period, bridging loan, marketing mix, operating expenditure (OPEX), operating profit/loss, working capital*;

6) Part. II + n, дієприкметник минулого часу + іменник: *fixed cost, managed fund, leveraged buyout, unquoted shares*;

7) Adj. + gerund, прикметник + герундій: *affiliate marketing, quantitative easing*;

8) Compound noun / adj + n, складений іменник / прикметник / субстантивований прикметник + іменник: *work-life balance, bid-offer spread, without-profits policy, non-executive director, break-even point*;

9) N + Gerund, іменник + герундій: *insider trading, invoice factoring*.

III. Полікомпонентні бізнес-мономіали в англійській мові (до складу яких належать три й більше компонентів):

1) Adj. + adj. + n, прикметник + прикметник / дієприкметник + іменник: *corporate social responsibility, gross domestic product, gross national product, private limited company*;

2) Adj. + n + n, прикметник + іменник + іменник: *annual percentage rate, annual equivalent rate, nominal interest rate, critical success factor, interim profit statement, real interest rate, triple bottom line*;

3) N + prep. + n, іменник + прийменник + іменник: *economies of scale, rate of return, return on investment, product elasticity of demand*;

4) Abbreviation, складні аббревіатури: *FTSE 100 index*;

5) N + n + n, іменник + іменник + іменник: *producer price index, key performance indicator, net asset value*;

6) Sentence, речення: *staying informed is crucial*.

Варто також зазначити, що написання багатьох англійських бізнес-мономіалів може бути різним, напр.: *value-added tax* та *value added tax, cash flow, cash-flow* і *cashflow*. Зазвичай перевагу надають використанню складних синтаксичних бізнес-мономіалів.

Висновки та перспективи дослідження. За даними С. Гринєва, 60–95 % термінів у сучасних європейських мовах – це багатокомпонентні одиниці [5], але наше експериментальне дослідження виявило, що найбільшу кількість бізнес-мономіалів становлять одно- / двокомпонентні англійські утворення, а найменшу – багатокомпонентні (тобто ті, складниками яких є 3 і більше слів). Багатокомпонентні бізнес-мономіали можуть бути репрезентовані складними синтаксичними моделями, що суперечить основній вимозі до терміна – лаконічності. Такі частотні випадки використання складних синтаксичних моделей у ролі терміна зумовлюють доцільність введення терміна «мономіал» у бізнес-індустрії, чи «бізнес-мономіал». Так одночасно можна розв'язати два завдання – забезпечити використання англійських термінологічних одиниць / терміносполук усталеної й зафіксованої в мовленні форми, кодифікуючи їх як «бізнес-мономіали», з одного боку, а з іншого, – уникнути тавтології під час опису й аналізу структури терміна (коли термін складається з кількох компонентів).

Зауважимо, що з-поміж усіх бізнес-мономіалів англійської мови найбільш характерними є одиниці такої структури: «іменник + іменник» (*cash flow*), «прикметник + іменник» (*social enterprise*). Менше бізнес-мономіалів мають усталену форму вираження «прикметник + іменник у множині» (*real values*) або складену форму «два іменники (написання через дефіс чи нарізно) + іменник» (*work-life balance*), «іменник + герундій» (*invoice-factoring*), «прикметник + герундій» (*affiliate marketing*), «дієприкметник минулого часу + іменник» (*fixed cost*), «дієприкметник теперішнього часу + іменник» (*accounting period*), «дієприкметник минулого часу + іменник у множині» (*unquoted shares*).

Аналізований матеріал засвідчив найпоширеніші словотвірні суфікси для англійських бізнес-мономіалів: *-ion, -er, -ing, -or, -ment, -(i)ty, -ance (ence, ancy, ency)*. Крім зазначених бізнес-мономіалів, фахівці в бізнес-мовленні використовують велику кількість професіоналізмів. Такі одиниці пов'язані з професійною діяльністю / родом занять і функціонують найчастіше в усному мовленні представників конкретної професії, тому в термінологічних словниках їх знайти складно.

Природа бізнес-мономіалів, аналіз, опис їх як в англійській, так і в інших мовах із позицій алгебраїчної логіки, а також розвиток напряму наукових пошуків та отримання результатів розвідок залишають широке поле для подальших наукових досліджень.

Список використаної літератури

1. Ахманова О. Словарь лингвистических терминов. Москва : Советская энциклопедия, 1969. 607 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. 5-те вид. Київ; Ірпінь : Перун, 2005.
3. Винокур Г. О. О некоторых явлениях словообразования в русской технической терминологии. *Труды МИФЛИ. Сборник статей по языковедению*. Москва, 1939. Т. V. С. 3–54.
4. Гінзбург М. Д. Термінологічне забезпечення наукової, навчальної та виробничої діяльності зі світлотехніки. *Світлотехніка та електроенергетика*. 2011. № 4. С. 14–29.
5. Гринев С. В. Введение в терминоведение. Москва : Московский лицей, 1993. 310 с.
6. Ицкович В. А. Лингвистическая терминология и прикладная ономастика. О словаре новой лингвистической терминологии. Москва, 1964. 165 с.
7. Ішмуратов А. Термін. *Філософський енциклопедичний словник* / В. І. Шинкарук (голова редколегії) та ін.; Л. В. Озадовська, Н. П. Поліщук (наукові редактори); І. О. Покаржевська (художнє оформлення). Київ : Абрис, 2002. С. 636.
8. Квеселевич Д. И. Интеграция словосочетания в современном английском языке. Киев : Вища школа, 1983. 84 с.
9. Ковальчук О. С., Романчук Д. Л. Розвиток іншомовних запозичень в українській економічній лексиці. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. : Філологічна*. 2013. Вип. 37. С. 149–151.
10. Лотте Д. С. Основы построения научно-технической терминологии. Москва : Изд-во АН СССР. 1961. 158 с.
11. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство. Львів : Світ, 1994. 216 с.
12. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
13. Симоненко Л. О. Термін у загальномовних словниках. *Українська і слов'янська тлумачна та перекладна лексикографія. Леонідові Сидоровичу Паламарчукові*. Київ : КММ, 2013. С. 218–225.
14. Bovee, Courtland L., Thill, John V. Marketing. New York ; London ; Montreal ; Sydney ; Toronto : McGraw-Hill, Inc., 1992. 769 p.
15. Chaika, O. A Dive for Determinants of Ukrainian and English for Audit and Accounting as Languages for Specific Purposes. *Людина. Комп'ютер. Комунікація : збірник наукових праць*. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2019. 1 електрон. опт. Диск (CD-ROM).
16. Chaika, O. Nominal Variables in English Audit Terminology. *International journal of philology*. Vol. 10. № 1. 2019, p. 100–108.
17. Dictionary of Marketing Terms / Peter D. Bennet (Ed.). Second Edition. Chicago, Ill., 1995. 316 p.
18. Dictionary of Business Terms / Jack P. Friedman. New York ; London ; Sydney, 1997. 650 p.

References

1. Akhmanova, O. (1969). Slovar lingvisticheskikh terminov [Dictionary of Linguistic Terms]. Moskva, 607 (in Russ.).
2. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoyi ukrayinskoyi movy [Comprehensive Monolingual Dictionary of Contemporary Ukrainian] (2005) / Ed. V. T. Busel. 5th Edition. Kyiv ; Irpin (in Ukr.).
3. Vinokur, G. O. (1939). O nekotorykh yavleniyakh slovoobrazovaniya v russkoi tekhnicheskoi terminologii [On Some Word Formation Phenomena in Russian Technical Terminology]. *Trudy MIFLI. Articles on linguistics*. Moskva. T. V. 3–54 (in Russ.).
4. Hinzburh, M. D. (2011). Terminolohichne zabezpechennia naukovoyi, navchalnoyi ta vyrobnychoyi diyalnosti zi svitlotekhniki [Terminology for scientific, educational activities and production in the area of light technical equipment]. *Lighting and electricity*. Vol. 4. 14–29 (in Ukr.).
5. Grinev, S. V. (1993). Vvedenie v terminovedenie [Introduction to terminology studies]. Moskva. 310 (in Russ.).
6. Itskovich, V. A. (1964). Lingvisticheskaya terminologiya i prikladnaia onomastika. O slovare novoi lingvisticheskoi terminologii [Linguistics terminology and applied nonmastics. On dictionaries of new linguistics terminology]. Moskva. 165 (in Russ.).
7. Ishmuratov, A. (2002). Termin [Term]. *Philosophical Encyclopedic Dictionary* / V. Shynkaruk (ed.) et al. Kyiv. 636 (in Ukr.).

8. Kveseleovich, D. I. (1983). Integratsiya slovosochetaniya v sovremennom angliyskom yazyke [Integrated Wordbuilding in Contemporary English]. Kiev. 84 (in Russ.).
9. Kovalchuk, O. S. (2013). Rozvytok inshomovnykh zapozychen v ukrayinskiy ekonomichniy leksytsi [Development of borrowings in the Ukrainian Economic Lexis]. *Scientific Proceedings of the National University of Ostroh Academy*. Vol. 37. 149–151 (in Ukr.).
10. Lotte, D. S. (1961). Osnovy postroeniya nauchno tekhnicheskoi terminologii [Basics for Scientific Terminology Design]. Moskva. 158 (in Russ.).
11. Panko, T. I., Kochan I. M., Matsiuk H. P. (1994). Ukrayinske terminoznavstvo [Ukrainian Terminological Studies]. Lviv. 216 (in Ukr.).
12. Selivanova, O. (2006). Suchasna lingvistyka: terminolohichna entsyklopedia [Contemporary Linguistics: terminological encyclopedia]. Poltava. 716 (in Ukr.).
13. Symonenko, L. O. (2013). Termin u zahalnomovnykh slovnykakh [Term in Lexical Dictionaries]. *Ukrainian and Slavic monolingual and bilingual lexicography. In memories of Leonid Palamarchuk*. Kyiv. 218–225 (in Ukr.).
14. Bovee, Courtland L., Thill, John V. (1992). Marketing. New York ; London ; Montreal ; Sydney ; Toronto : McGraw-Hill, Inc. 769 p.
15. Chaika, O. (2019). A Dive for Determinants of Ukrainian and English for Audit and Accounting as Languages for Specific Purposes. *Man. Computer. Communication: scientific proceedings*. Lviv : Lviv Polytechnic University. 1 CD-ROM.
16. Chaika, O. (2019). Monomial Variables in English Audit Terminology. *International journal of philology*. Vol. 10. №1. 100–108.
17. Dictionary of Marketing Terms (1995) / Peter D. Bennet (Ed.). Second Edition. Chicago, Ill. 316.
18. Dictionary of Business Terms (1997) / Jack P. Friedman. New York ; London ; Sydney. 650.

O. I. CHAIKA, A. I. BAMBURA. STRUCTURE OF ENGLISH BUSINESS MONOMIALS

Summary. Introduction. *The given article presents the analysis and description of the structure associated with business monomials in the English terminology. The research carries on to the breakdown of the English business monomials that fall under three groups, i. e. English business monomials that consist of one term only, English business monomials that include two terms (components), English business monomials that comprise more than two terms and variables in the structure. The two classifications in both algebra and applied linguistics – general as to monomials and polynomials and the English business monomials – are richly exemplified with certain algebraic expressions and the English fixed terminological set expressions introduced as business monomial / polynomials.*

Purpose. *The term of business monomial is introduced to communicate the need in differentiation between the term itself and a business term that may consist of a number of terms as components in a term. In addition, to advance a rather technological view for further research and computer-aided linguistics the relevant classification is proposed as based on the similarities found between the algebraic expression, its components (terms and variables) and the fixed terminological set in the business context, its components, respectively.*

Methods. *Contrastive analysis, mathematical logic (algebraic), description, as well as integration methodology, which involves logical, component, word-forming analysis of the business monomial structure.*

Results. *The paper presents the classification of algebraic expressions as based on their structure and that of the business monomials in the English business setting. The research carried out allows for in-depth study of the terminological set expression in Business English with the break-out of the terms / components of the business monomial in English. Term composition is enabled with morphological and syntactical derivational tools, which further unveils into the study and description of simple and compound / complex monomials. Such may consist of (I) a mono-term (one word unit that makes a simple business monomial), (II) bi-term monomial (two elements that are viewed as a single terminological set expression), (III) poly-term monomial (three and more elements to present the fixed set expression in business) as opposed to binomials and polynomials in general.*

Originality. *The new term of **business monomial** is introduced to differentiate the term in applied linguistics and in language for specific purposes, in particular, and the monomial / polynomial in the English business context. The structure of the business monomial is compared with that of the algebraic expression in mathematical logic subject to the similarities found in the structure and inter-relations between the terms of the expression.*

Conclusion. *The study carried out presents a scientific challenge for further research and reviews, more illustrations may allow for in depth plunge and more findings that may definitely contribute to the contemporary linguistics, applied linguistics, in particular.*

Key words: *monomial, business monomial, (business) binomial, polynomial, algebraic expression, derivation, term combination.*

*Надійшла до редакції 27.04.19
Прийнято до друку 25.05.19*